

ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

JOI 9 I 1969

8 pag 25 bani

DIN CUPRINS :

MEȘTER ȘI UCENIC DE ARTĂ

În pag. a 2-a

LITERATURĂ POPULARĂ

În pag. a 5-a

La întrebările cititorilor:

EXAMENUL FUNDULUI
DE OCHI

În pag. a 6-a

Policlinica din Lehliu-Ialomița al cărei act de naștere a fost semnat în 1963

Foto : E. ZERONIAN

FORȚA ȘI DINAMISMUL
AGRICULTURII COOPERATISTE

STELIAN IONESCU

Secretar al Biroului Farmaceutic al Consiliului U.N.C.R.P.

... și în creșterea producției vegetale și animale, în sporirea veniturilor cooperative și a bunăstării țărănimii, în îmbunătățirea aprovizionării populației cu produse agro-alimentare. Dinamica creșterii producției și veniturilor demonstrează în mod convingător că încheierea cooperativizării a pus bazele progresului neîntrerupt al agriculturii noastre cooperatiste care își afirmă cu putere superioritatea față de mica gospodărie țărănească.

În acest sens, deosebit de grăitoare sînt rezultatele obținute în ultimii trei ani raportate la perioada 1963—1965. Cu toate că perioada 1966—1968 a fost afectată de seceta prelungită din primăvara și vara trecută, cooperativele agricole au înregistrat în această perioadă o producție medie de grâu de aproape 1 600 kg la hectar, iar cea de porumb depășește 2 000 kg la hectar, la cartofi peste 13 000 kg, sfeclă de zahăr peste 21 000 kg etc.

Pentru agricultură în general, și cu deosebire pentru agricultura cooperatistă, anul 1968 a fost un an care a pus la încercare forța și dinamismul marii producții agricole bazate pe relații noi socialiste, capacitatea ei de a asigura pîinea

poporulul chiar și în condiții deosebite ca cele prin care am trecut. După cum se știe, seceta a afectat întreg teritoriul țării, dar ea s-a resimțit cu deosebire în Cîmpia Dunării, în Oltenia, Dobrogea și Moldova, adică în zonele cele mai favorabile producției agricole, unde în multe județe recolta a fost pusă în pericol. Învingerea efectelor negative ale secetei și asigurarea unei recolte bune a devenit — în perioada respectivă — o sarcină de importanță majoră. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a C.C. al P.C.R., agricultura românească a făcut față cu succes sarcinilor ce i-au revenit, asigurînd produsele agro-alimentare necesare consumului populației, materiile prime pentru industrie și unele disponibilități pentru export.

Obținerea unor asemenea rezultate a cerut un efort deosebit. La indicația și cu sprijinul direct al conducerii partidului și statului, al întregii economii naționale, au fost întreprinse măsurile excepționale pe linia mobilizării unor însemnate mij-

loace tehnico-materiale și a maselor de cooperatori la extinderea irigațiilor, fapt ce a contribuit la diminuarea substanțială a efectelor negative ale secetei, la salvarea recoltei. În acest domeniu un sprijin prețios a primit agricultura cooperatistă din partea oamenilor muncii din fabrici și uzine.

Efortul susținut depus de țărănimă și specialiștii din agricultura cooperatistă, folosirea mai eficientă a bazei tehnico-materiale de care dispune, ca și sprijinul primit, au permis ca bilanțul cu care cooperativele agricole își încheie activitatea pe anul 1968, să arate că atît producțiile, cît și veniturile obținute se apropie de nivelul unor ani normali din punct de vedere climateric. Astfel, la grâu și porumb, producția obținută în 1968 a crescut, față de anul încheierii cooperativizării, cu aproape 1,5 milioane tone. La sfeclă de zahăr și cartofi, în aceeași perioadă s-a înregistrat o creștere de 60 la sută, la carne de peste 74 la sută, la lapte de aproape 90 la sută etc. Valoarea producției globale,

realizată de cooperativele agricole în anul 1968 este de circa 31 miliarde lei, cu 8 miliarde mai mare față de anul 1962.

Rezultatele demonstrează încă o dată superioritatea agriculturii socialiste, politica înțeleaptă a partidului și statului nostru în acest domeniu. Preocuparea permanentă a partidului și statului nostru pentru dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, perfecționarea mecanizării, chimizării, extinderea irigațiilor, ca și îmbunătățirea metodelor de planificare, organizare și conducere a permis agriculturii cooperatiste să facă față cu succes unor greutăți ca cele din 1968. Citeva cifre în acest domeniu sînt edificatoare. Astfel, comparativ cu situația din 1967, în anul 1968, pe ogoarele cooperativele agricole de producție au lucrat cu 7 la sută mai multe tractoare și cu 5 la sută mai multe combine de recoltat cereale, precum și alte mașini care au permis diversificarea și ridicarea gradului de mecanizare a lucrărilor agricole.

Cantitatea de îngrășăminte chimice primită de agricultura cooperatistă în anul trecut a fost de 316 400 tone substanță activă, din care 200 000 tone îngrășăminte azotoase.

(Continuare în pag. a 3-a)

TRADIȚII...

ORAVIȚA 150

În zilele de 28 și 29 decembrie ale anului trecut, s-au desfășurat la Oravița bogate și emoționante manifestări cultural-artistice prilejuite de aniversarea a 150 de ani de viață teatrală în acest oraș. Ridicat din năzuința spre artă și cultură a locuitorilor de pe aceste plaiuri bătute, Teatrul din Oravița — cel mai vechi din țară — a constituit și un simbol al înțelegerii și armoniei între români, maghiari și germani. Majoritatea celor ce au contribuit voluntar la construirea acestui edificiu de cultură, au fost mineri, meseriași, comercianți, funcționari și intelectuali progresiști. Prin înălțarea acestui local în 1817, au fost puse bazele unei îndelungate tradiții artistice, confirmată de numeroasele spectacole și concerte susținute de către artiștii diletanți din Oravița și împrejurimi. Și alături de aceștia, pe scena Teatrului din Oravița, s-au perindat în decursul vremurilor numeroase trupe teatrale printre care se înscrie în frunte renumita trupă a lui Păscali, avînd ca sufleor pe Mihai Eminescu și care la 30 august 1868 a inaugurat șirul celebrelor turnee ce au urmat.

În anii socialismului, activitatea artistică de amatori din Oravița cunoaște o nouă dezvoltare. O contribuție deosebită aduce și Casa de cultură în cadrul căreia colectivul de teatru ocupă un loc de frunte și care continuă azi, pe o treaptă superioară, vechile tradiții artistice ale înaintașilor, promovind teatrul ca pe o artă vie și componentă firească a contemporaneității.

Pentru sărbătorirea acestui eveniment a avut loc, în prima zi, o sesiune de comunicări științifice organizată în colaborare cu Filiala Caras-Severin a Societății de Științe Filologice, după care a urmat spectacolul omagial al Teatrului de Stat din Reșița cu piesa „Micul infern” de Mircea Ștefănescu.

În cea de a doua zi, după vernisajul expoziției „Teatrul de amatori din Oravița”, a avut loc adunarea festivă cu prilejul căreia au fost înmănușate distincții de stat colectivului de teatru și celor mai vechi interpreți. Festivitățile au continuat apoi cu un spectacol folcloric realizat de cele mai valoroase formații de amatori din județ iar în încheiere, colectivul teatral al Casei de cultură din Oravița a prezentat spectacolul „Lovitura” de Sergiu Fărcășan.

N. NISTOR
director al Casei Centrale
a Creației Populare

TRADIȚII

PLOIEȘTI 100

29 decembrie 1968 a consemnat în bogata tradiție a mișcării corale de amatori din patria noastră un remarcabil eveniment: împlinirea a 100 ani de cînd, în orașul Ploiești, care cunoaște în cea de a doua jumătate a secolului trecut primele sale manifestări artistice și culturale în afara celor tradiționale-folclorice, ia ființă „corul de muzică vocală”, formație reprezentativă a orașului, expresie a dragostei de artă, a pasiunii statornice pentru frumos a localnicilor.

Începutul destul de firav făcut în urmă cu un veac avea să constituie, de-a lungul anilor, izvorul unei neîntrerupte și prestigioase activități puse în slujba nobilului țel înscris la loc de cinste în însăși actul său de naștere: „de a introduce studiul muzical în societate și de a cultiva pe cît se poate muzica națională.”

Succesor legitim și demn al formației corale de acum o sută de ani și a altora care i-au urmat, corul Palatului culturii din Ploiești zilelor noastre, cunoscut ca una din cele mai valoroase formații artistice din țară, a reprezentat cu cinste viața muzicală din acest oraș, la sărbătorirea centenarului său. Mesager strălucit al artei noastre de amatori, de trei ori laureat al concursurilor artistice republicane, corul Palatului culturii din Ploiești, condus de harnicul și talentatul dirijor Gh. C. Ionescu, cu prilejul spectacolului festiv închinat acestui eveniment, și-a încîntat din nou spectatorii prin valoarea deosebită a interpretării și repertoriul său ales.

Ordinul Meritul Cultural clasa I cu care a fost distinsă formația, precum și un mare număr de ordine și medalia acordate cu acest prilej celor mai merituosi coriști, sînt expresia înaltei prețurii de care se bucură această formație în anul regimului nostru pentru rodnică activitate de educație estetică a maselor, pentru felul în care duce mai departe, spre bucuria și satisfacția a tuturor localnicilor cîț și a noastră a tuturor, valoroasa tradiție corală de amatori din patria noastră.

FLORIAN BANC
director adjunct al Direcției așezămintelor culturale

Meșter și ucenic de artă

Mă gândesc la felul cum sînt transmise meșteșugurile artistice ale poporului, tinerilor generații. Și mă gândesc la modul în care tineretul știe să-și însușească acest prețios tezaur material și sufleteș, acumulat din străvechi timpuri.

Am întîlnit, în opririle mele prin țară, pe la sate, preocuparea frumoasă a unor vîrstnici de a transmite în familie, copiilor sau nepoților, meșteșugul de artă, ca și aspectul, imediat următor, al unor cămine sau case de cultură care au creat adevărate cercuri de ceramică, lemnărie, folclor etc., unde copiii și tineretul își însușesc diverse deprinderi de artă.

Îmi face plăcere să-mi aduc aminte, de pildă, cum bătrînul olar Ogrezeanu a lăsat fiilor lui, Stelică și Victor, secretul zmalțurilor fine: ceramica lor e azi vestită în lumea întreagă! La fel înțeleptul constructor sătean, de 72 de ani, Ion N. Prală din Priboieni, care a învățat zeci de tineri de-a lungul a peste 40 de ani de activitate, contribuind și azi la perfecționarea lor, cum să

te unei neglijențe locale de formare și de educație. Nu-mi pot imagina că un tînăr căruia i s-a explicat, în diverse cazii, rolul moștenirii tradiției de artă și cultură a poporului în dezvoltarea civilizației contemporane, s-ar putea manifesta nepăsător față de acești artiști înnăscuți și față de aceste acțiuni de interes obșteș și valoare națională... Transmiterea și păstrarea tuturor comorilor și meșteșugurilor tradiționale reprezintă un bun al întregului popor, o mărturie de maturitate spirituală, un gest care se înscrie în datoriile de conștiință al fiecărui vîrstnic și tînăr.

Mișcarea artistică de amatori din țara noastră are ca scop și cuprinderea și valorificarea tuturor formelor de manifestare artistică și culturală a poporului atît pe treapta actualității cît și pe treapta valorificării tezaurului material și sufleteș din străbuni.

La cercul de artă populară din Avrig (Sibiu), se predă ștafeta

Foto: George STOICESCU

dureze temelii și case în stil curat românesc... În cîntec, numai din plaiurile vîlcene, amintesc emoționat pe Maria Obornic de 72 de ani, Ciucă Olariu Stanciu sau Niculicea Dumitru: ei au învățat și învăț încă, multe fete și mulți băieți din comună, cîntece, jocuri și strigături, știute de ei de la bătrînii de odinioară.

Cunosc și învățători sau profesori care au întemeiat, fie în casele lor, fie în școli, adevărate cercuri folclorice unde ei sau bătrînii localnici, împărtășesc cu dragoste celor mici, învățători, melodii și meșteșuguri de veche tradiție românească. Învățătorul Ilie Zugrăvescu din Voicești, profesorii Gh. N. Popescu din Pietrari sau profesorul Iordache Aurel din Găești sînt exemple de pasiune și inițiativă, demne de a fi luate ca model.

Îmi pare rău că mai întîlnim însă și o categorie de tineri care privesc aceste acțiuni cu destulă indiferență. Cred că fenomenul se datoreș-

te în cadrul ei lărgit se înscriu toate aceste forme de exprimare artistică și culturală pe care poporul nostru le păstrează, curate și proaspete, de veacuri întregi. O datorie a fiecărui tînăr este nu numai să păstreze aceste bunuri, dar să contribuie la cunoașterea și folosirea lor: dovadă atîtea echipe de cămine culturale care au realizat adevărate spectacole folclorice cu care au uimit pînă și străinătatea!

Iată o problemă la care, tinerii flacăuși și față frumoasă care moșteniți din străbuni viațarea și inteligența unui popor cu multe izvoare bogate, se cuvine să mai reflectați și să căutați să-i găsiți făgașuri noi de exprimare. Astfel veți avea și sufletul mai bogat și vă veți putea mîndri că în sat v-ați adus contribuția directă la durată peste alte veacuri a culturii și artei poporului român.

BARUȚU T. ARGHEZI

ARMONIA UNEI FAMILII

Intr-o seară de început de iarnă, am aflat povestea plină de tilcuri a familiei tînărului Gheorghe Guță din comuna Ciocchina, județul Ialomița. V-o redau mai jos, așa cum mi-a istorisit-o chiar el.

...Am dorit să-mi întemeiez căsnicia cu o soție care să fie alături de mine pe lungul drum al anilor de familie și la bine și la rău. Mă gîndeam atunci ca, împreună, prin îngemănarea puterilor noastre de muncă, a gîndurilor, a tot ceea ce avem mai frumos, să dăm viață unui cămin care să ne asigure împlinirea dorințelor. Am cunoscut multe fete din comuna noastră și din satele învecinate, însă la una singură am găsit calitățile sufletești care mi-au plăcut: Lucreția lui Stan Ion. Pot să spun că am început s-o iubesc din primele clipe. Și ea la fel. Am vorbit cîțva timp și dragostea noastră curată ne-a îndemnat să ne luăm.

Eram fericiți. Eu munceam ca tractorist la Întreprinderea Agricolă de Stat din Ciocchina, iar Lucreția la cooperativa agricolă. Din banii adunați ne-am cumpărat materiale de construcție și-am început clădirea unei case noi. Între timp ne-a venit și un copil care ne-a înmulțit bucuriile.

Căsnicia, sentimentul dintre soț și soție au ceva din gingașia florilor. Și cele mai mărunte discuții și cele mai mici neînțelegeri în familie, dacă nu știi să le înlături la timp, pot duce la conflicte mai mari, la un zbucium sufleteș care împovărează viața aminoră. Așa s-a întîmplat, la un moment dat, și cu noi.

Pe nesimțite, mama mi-a strecurat în suflet unele nemulțumiri, unele bănuieli. Fără să o mai întreb, fără să am răbdare să mă conving dacă mama are sau nu dreptate, am început s-o învinuiesc pe nevestă-mea că nu muncește, că se duce la căminul cultural de dragul altor ochi și cite și mai cite. În zadar îmi tot spunca ea că nu-l adevărat, eu mă purtam destul de dur, devenisem nervos și tot ce făcea ea nu-mi mai plăcea. Începusem s-o injur și chiar s-o bat. Tot roșu căsnicii noastre se stricase. Ea stătea mai mult pe la părinții ei, eu în circiumă.

Într-o zi, Lucreția m-a așteptat cînd am ieșit de la întreprindere și a încercat să stea de vorbă cu mine. Mi-a amintit atunci că ne-am luat din dragoste, că ea ține și acum la mine, că n-are rost să ne irosim viața în certuri și amărăciuni. A vrut să mă convingă că așa sînt unii bătrîni, mai curioși, mai ciudați, cu mentalitățile lor, că și părinții ei începuseră să-l bage în cap fel de fel de bănuieli și că nu le-a dat crezare. Să nu învinovățesci niciodată pe cineva pe nedrept — mi-a zis ea. Să ai întotdeauna răbdare să te convingi dacă e sau nu așa și numai după aceea să acuzi sau să re-proșezi cuiva ceva. Hai să uităm tot ce a fost și s-o luăm ca la început. Am mers împreună acasă și cîteva zile ne-am înțeles mai bine. Însă din pricina ambiției, a influenței pe care o avea măică-mea asupra mea, am început din nou să mă port brutal cu ea.

La cîteva zile, Lucreția a plecat la părinții ei și n-a mai vrut să se întoarcă acasă. Au început clipe grele pentru mine. Pe măsură ce treceau zilele îmi dădeam seama că țîn mai mult la ea, că despărțirea mi-ar fi pricinuit multe suferințe. Vroiam să mă duc să-l cer lertare însă orgoliul, ambiția nu mă lăsau. În aceste zile am cunoscut adevărații prieteni care mă înconjoară. Au mers cu mine la un pahar de vin și azi puțin, miine puțin, m-au făcut să înțeleg că am greșit, că m-am purtat cu Lucreția ca un neom. Ei m-au învățat atunci un lucru de mare preț: nu-i rusine să recunoști atunci cînd ai greșit; rusinos e să te încapăținezi, să te ambiționezi, să te porți neomeneste. Am stat atunci de vorbă cu mamă-mea și, fără să o jignesc, am rugat-o să nu se mai amestece în viața noastră. I-am spus și lui tata, și părinților Lucreției că vreau să mă împac. A doua zi, seara, m-am dus acasă la Lucreția, i-am cerut iertare și ea m-a înțeles. A venit cu mine acasă și niciodată nu mi-a reproșat nimic.

În puțină vreme ne-am terminat casa, toate au început să aibă spor. Ne-am cumpărat mobilă, am introdus lumină electrică în casă și ceea ce este și mai de preț, în familia noastră domnește din nou armonia, înțelegerea, atît de necesare într-o căsnicie. Și eu și Lucreția am uitat de această întîmplare de parcă niciodată nu s-ar fi petrecut. Avem astăzi căsnicia pe care amîndoi am visat-o.

OVIDIU MARALOIU

La ferma Rași, I.A.S. Lehliu-Ialomița, se stabilesc cifrele de plan pe '69

Forța și dinamismul agriculturii cooperatiste

(Urmare din pag. 1)

De asemenea, agricultura cooperatistă a primit mai multe insectotungicide și ierbicide necesare combaterii bolilor, dăunătorilor și buruienilor.

Cooperativele agricole de producție și uniunile cooperatiste au depus eforturi susținute, obținând succese însemnate și pe linia mai bune folosiri a suprafețelor amenajate și a amenajării unor noi suprafețe de teren pentru irigații. În anul 1968, s-au efectuat lucrări de amenajări în acest scop pe o suprafață de 70 300 hectare, din care 44 300 hectare prin sisteme locale, iar pentru combaterea efectelor secetei au adus

— așa cum am mai arătat — prin soluții provizorii, culturile de pe suprafața de 70 987 hectare. Eforturi susținute au fost făcute de către cooperativele agricole și uniunile cooperatiste pe linia extinderii suprafețelor cultivate cu legume, viță de vie și pomi fructiferi, ca și pentru obținerea unor producții corespunzătoare. În comparație cu anul 1967, au crescut de câteva ori suprafețele de legume cultivate în adăposturi de polietilenă, solarii și sere. De asemenea, în aceeași perioadă, cooperativele au plantat cu vită 12 000 hectare, iar cu pomi fructiferi 6 620 hectare.

Cu sprijinul și sub direcția conducere a Uniunii Naționale, s-au obținut în continuare succese însemnate pe linia dezvoltării activității intercooperatiste. Astfel, în anul 1968, au fost organizate la Botoșani, Brăila, Constanța, Dolj, Ilfov și Prahova ateliere intercooperatiste de reparații. A luat ființă și a început să livreze roșii pe piață întreprinderea intercooperatistă de sere Popești-Ilava, și a fost înființată pepiniera de la Doaga, județul Vrancea. Cu participarea bănească a cooperativei agricole a început construcția celor două fabrici de furaje combinate și a două stații de uscat și granulat furaje verzi, la Medgidia și Călărași.

Activitățile anexe și prestațiile de servicii reprezintă un sector de o importanță deosebită, o inepuizabilă rezervă de sporire a veniturilor bănești ale cooperativei agricole. În acest sector de activitate, se preliminară realizarea unei producții globale în valoare de circa 1,5 miliarde lei, cu 300 milioane lei mai mult decât în anul 1967.

Și pentru anul 1969, partidul și

guvernul au pus în fața agriculturii cooperatiste sarcini de cea mai mare importanță. Prin planul de stat pe anul 1969, se acordă o atenție deosebită cerealelor, legumelor, cartofilor, florii-soarelui și sticlei de zahăr, culturile care ocupă 81 la sută din suprafața arabilă a cooperativei agricole de producție. Față de anul 1968, s-a prevăzut o creștere substanțială a producției totale de grâu, porumb, floarea soarelui, sticle de zahăr și legume.

Corespunzător sarcinilor sporite pe care le au cooperativele agricole în anul 1969, atât în sectorul legumicol cât și la celelalte culturi s-au luat și continuă să se ia măsuri pentru asigurarea condițiilor materiale necesare realizării sarcinilor de plan. De asemenea, patrimoniul vitipomicol va crește cu 18 500 hectare din care 8 500 hectare cu viță de vie. Corespunzător efectivelor producția animalieră va crește față de realizările lui 1968 cu 12 la sută la carne, 14 la sută la lapte și 60 la sută la ouă. Prin ponderea însemnată pe care agricultura cooperatistă o deține în ansamblul agriculturii țării, de felul în care își va realiza sarcinile de plan, depinde într-o mare măsură realizarea prevederilor planului de stat pe întreaga agricultură.

Pe baza experienței acumulate în conducerea și îndrumarea cooperativei agricole, uniunile județene au datorat să-și exercite cu mai multă competență funcțiile economice încredințate de partid, să determine mobilizarea întregii țărăniimi la o activitate rodnică de întărire și dezvoltare economico-financiară a unităților, pentru îmbunătățirea necentenită a nivelului de trai al oamenilor muncii la sate.

ÎN VALEA CIGHERULUI

Am poposit nu demult pe melegurile Tăuțului, ale Minișului de Sus și Minișului lângă „minerii” diatomitului. Am trecut pe Valea Cigherului, pe la „Șantierul baraj Cigher”. Am vizitat „orășelul” constructorilor.

Inginerul șef al șantierului mi-a povestit despre „mare” ce va lua ființă pe cele 344 de hectare (nivel maxim de retenție) despre cele 4 000 de hectare care pînă în prezent erau mereu supuse fie secetei, fie inundațiilor și care vor fi redat cercuitului agricol.

Nu facem nimic deosebit — îmi spune inginerul șef — față de celelalte baraje ale patriei — Bicăz-Argeș — barajul nostru, de 530 metri lungime și 125 metri lățime, este destul de mic. Dar gîndiți-vă, oamenii vor fi salvați de la necazuri, de pericolul distrugător al apelor.

Mi-am amintit că în anii trecuți un sat întreg a trebuit „mutat” iar altul reconstruit în întregime din cauza inundației numai în județul nostru...

— Văd și drumuri noi, îi spun eu.

— Bineînțeles. Concomitent cu barajul se construiesc și 7,5 kilometri de drumuri noi, pietruite (inclusiv linia telefonică) pentru devierea drumurilor de pe viitoarea „mare”.

DUMITRU SINTEANU

MARIA SAU ILEANA SAU ANA...

Gazda mea se scoală la 5, mulge vaca, fierbe laptele, îi pune bărbatului cămașă curată pe spătar (el are mașină la ora 6), pregătește îmbrăcătura pentru copii. Când se întorc unii pe partea cealaltă, ea e sătulă de treabă.

— Cum îți petreci toată ziua-luca? am întrebat-o.

— Păi întâi îl pornesc pe el, după aia pregătesc îmbrăcătura pentru copii. Mă duc la grădină la răsadnițe, iar la prînz dau o fugă și gătesc și mă întorc înapoi. La 5 vine el și-i pun să mănince. Apoi el zice: „Nevastă, eu mă duc să mă trîntesc un pic”. Și eu rămîn să deretek. Calc rufele rămase de ieri, spăl altele, mă duc în pivniță să mai așez cîte ceva, închid păsările și porcu. Pe la 9 cad frîntă.

I-am spus bărbatului ei: „Știi că am numărat gesturile pe care le-a făcut femeia duminică în timp ce dormea. Sînt cîteva mii”.

— Da! ? Uite, mie asta nu mi-a trecut prin cap.

Fiindcă este harnică, conducerea cooperativei s-a gîndit s-o pună brigadieră, dar ea n-a vrut: „Nu mă lasă omul meu”.

— De ce nu te lasă?

— Zice c-o să fiu toată ziua pe cîmp și de el cînd mă văd? Cea pe care n-a lăsat-o bărbatul să fie ridicată în muncă, deși merita, este Elena Brăileanu din Bîldana-Ilfov. Dar mai sînt Mării și Ilene și Ane care-or fi pătînd la fel.

...Ea este păstrătoarea cheii și lăcetei. Ea înțelege sufletul lucrurilor, ascultă cum cresc pomii sub fereastră, iar primăvara pune prima floare pe masă. În nopțile de octombrie, cînd iese în prag, aude cea dintîi strigătele găștelor sălbătice sfîșindu cerul nopții și de fiecare dată intrînd înfrigurată în casă spune: „Omule, ne-a mai trecut o toamnă”.

Cîte o dată izbuteste să rămînă frumoasă, dar de cele mai multe ori ființa i se împutinează, fiindcă fiecare din cei pe care i-a odrăslit a luat din ea cîte puțin și a plecat. Ea dă sens vieții familiale. Cînd dintr-un motiv sau altul lipsește, atunci, abia atunci înțeleg ceilalți că locul ei nu poate fi luat de nimeni pe lumea asta.

Cinstiți-o, cruțați-o și păstrați-o! Un bătrîn spunea: „Nu-ți obijdui femeia. Înainte de a da drumul la sudalmă, fă ocolul casei de trei ori” Să audă asta și Ion Tiriță din Leordeni, care-și stîlcește nevasta în bătăi.

O mătușică, pe nume Maria Mihai, e secretară de partid și șocotoare de brigadă la Bolidin Vale. Ea spunea: „Dacă n-ar fi femeile, nu știu ce-am face”. Două brigăzi și șapte echipe din nouă sînt conduse aici de femei. Acasă gătesc, spală și-i pornesc pe „ei” la lucru, după care „hodinite”, vin la cîmp și muncesc și cîntă și-s gureșe, fiindcă așa le e felul și așa le-a fost și mamele și străbunicele, care zămisleau copii și ocroteau focul casei și-și mînuiau bărbatii la luptă.

Pe una o cheamă Floarea Jianu, pe alta Ștefana Măndița, pe alta Lidia Stan...

Dar mai sînt Mării și Ilene și Ane...

VIRGIL TOSO

PRESCURT

- În 1960, cheltuielile statului pentru acțiuni agricole au fost de 1,5 miliarde lei. În 1968, pentru acțiuni agricole, s-a cheltuit 31 miliarde lei, iar pentru acțiuni agricole, s-a alocat 33 miliarde lei.

- În ultimii ani, producția de îngrășăminte chimice a crescut în mod semnificativ. Dacă în 1963 s-a produs în țară numai peste 71 000 tone (substanță activă), în 1967 s-au realizat aproape 537 000 tone, iar în primul semestru al anului trecut 290 160 tone.

- Producția agricolă medie pe perioada 1966—1968 a fost mai mare decât cea realizată în perioada anilor 1961—1965 cu aproximativ 24 la sută.

- Pentru nevoile agriculturii se va cheltui, în acest an, din bugetul statului și din resursele proprii ale unităților agricole suma de 15,5 miliarde lei.

- Anul trecut volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul a fost cu 30 la sută mai mare decât în 1965.

- La fiecare 3 minute și jumătate un porc îngrășat, 11 260 tone carne livrată, iată cîteva din rezultatele Combinatului I.A.S. Căzânești-Ialomița, pe anul 1968. Capacitatea combinatului este de 135 000 capete animale, fiind cea mai mare unitate de acest fel din lume.

- Un număr de 58 de cooperative agricole de producție din județul Dolj s-au constituit într-o asociație pentru construirea și exploatarea în comun a unui complex de sere pentru cultura forțată a legumelor. Complexul de sere ce va fi amplasat în apropierea orașului Craiova, pe raza comunei Almai, va cuprinde o suprafață de 86 ha și va fi alimentat cu energie termică și electrică de la termocentrala Ișalnița-Craiova.

CARTE

ZAHARIA
STANCU:

Ce mult te-am iubit

Cu fiecare nouă apariție, Zaharia Stancu adaugă noi pagini la edificiul literaturii noastre contemporane.

Romanul *Ce mult te-am iubit* se constituie ca un episod de sine stătător din ciclul memorialistic al lui Darie, inaugurat cu 20 de ani în urmă prin *Desculț*. El începe cu venirea lui Darie în Omidia, satul copilăriei sale, la înmormântarea mamei. Aici, tatăl lui, surorile, rude și prieteni — dar în primul rând eroul — au sentimentul tragic al vieții, față de care ei reacționează în cele mai diverse moduri. Leit-motivul „ce mult te-am iubit”, repetat ca o obsesie în momentele cheie ale acțiunii de către bătrînul greu lovit de dispariția neașteptată a soției, comprimă și mai mult durerea, o face de nesuportat. Toți simt moartea mamei, toți își reamintesc hărnicia ei, bunătatea ei, greutățile pe care le-a biruit pînă să-i vadă pe cei zece copii ai săi, oameni la casele lor. Acțiunea se desfășoară în câteva zile — cît durează înmormîntarea mamei — dar situațiile evocate angajează nu numai o viață de om, ci viețile, destinele mai multor oameni, a mai multor generații de oameni. Implicațiile evocării fac să se suprapună acest moment, plasat nu cu mult înaintea celui de-al doilea război mondial, cu imaginile copilăriei lui Darie. Sînt amintiți oamenii și locuri de pe lungă, îngustă și săraca Vale a Călmățuiului, cu prilejul întîlnirii eroului cu Filimona, cu Costandina, cu neînduplecata mătușă Ușupâr, cu Veve Orbul și alții. Sînt înfățișate reacțiile sătenilor, în primul rînd ale rudelor, față de cel pe care îl consideră om cu vază în București.

E de remarcat capacitatea scriitorului de a condensa expresia artistică. Situații și scene, care altădată ar fi dat naștere la lungi evocări lirice, sînt sugrumate subit, retezate fără cruțare. De aici realizarea unei atmosfere sumbre, apăsătoare, care însoțește lectura pînă la ultima pagină.

Șatra

Șatra este în afara ciclului *Desculț*. Paginile romanului evocă viața unei șatre de nomazi, cu obiceiurile și tradițiile ei păstrate prin vreme. Vom afla multe lucruri inedite și pline de culoare despre împrejurările de existență ale acestei colectivități umane, mereu în căutarea unor noi locuri de popas. Lectura e antrenantă, episoadele acțiunii cuceresc prin poezia evocărilor, prin prospețimea imaginilor, printr-un lirism specific autorului *Poemelor simple*.

Dincolo însă de aceste aspecte pitorești, scriitorul arată inegală înfruntare dintre un grup de oameni pașnici, care nu au nimic comun cu războiul, nu au nici un fel de participare directă sau indirectă la ducerea lui, și o forță brutală năpustită asupra lor. În condițiile agresiunii fasciste, se dovedește că nici măcar o astfel de colectivitate umană închisă, cum e șatra, care vrea să-și ducă viața ca mai înainte, consecventă unor tradiții ce se pierd în negura istoriei, nu-și poate continua existența. Forțați să-și mute de fiecare dată corturile, înșelați, mînați din urmă spre așezări neprimitoare, răbdînd și murînd de foame și ger, oamenii oacheși sînt prada unui destin social și istoric implacabil. Vor pieri treptat, loviți de tot felul de factori exteriori, dar nu-și vor pierde încrederea că, totuși, pînă la urmă „vor scăpa cu zile din gheara războiului”.

Lumea cărții evidențiază o semnificativă condamnare a războiului și relevă ideea necesității de a lupta pentru ca astfel de drame zguduitoare, înfățișate în romanul *Șatra*, să nu se mai întîmple niciodată.

GH. CUMPĂNA

Nicolae Pasca —
Portret (piatră)Reproduceri din Expoziția
bienală de artă plasticăMesageri ai
culturii noastre

Țara noastră se bucură din ce în ce mai mult de un solid prestigiu în arena internațională.

Arta românească a contribuit și ea la aprecierea cîștigată peste hotare de activitatea spiritului românesc. În anul care a trecut, 222 de expoziții de artă plastică au făcut cunoscută în peste 50 de țări capacitatea creatoare a poporului nostru. Cele mai diverse epoci și genuri au fost prezente în aceste manifestări, de la tapițerie veche și icoane pe sticlă, pînă la pictură și sculptură contemporană. S-a demonstrat astfel existența unei continuități, a unei tradiții și a unei linii de evoluție în cultura românească.

Olanda a cunoscut, în această toamnă, prin expoziția de icoane pe sticlă de la Haga, un domeniu al creației populare. Piese de mare valoare prin realizare plastică și vechime au primit elogiile publicului și ale presei. Criticul de artă Hans Redeker scria că această expoziție „prin forța autenticității, umanismul, farmecul decorativ, coloritul strălucitor și tradiția acestui gen de artă legat de viața poporului merită toată admirația”.

Arta populară a fost prezentă și în Austria, la Linz, în cadrul „Zilelor culturii românești”, alături de grafică românească contemporană și numeroase fotografii după operele lui Brăncuși aflate în țara noastră.

Ceramica românească a fost selecționată în tradiționalul concurs de la Faenza, patria ceramicii italiene. Blidele și căucele românești au vorbit vizitatorilor despre obiceiurile noastre, despre tradițiile noastre, despre precusul instinct artistic al ceramistilor.

Invitațiile făcute de multe țări unor artiști români și operelor lor vorbesc despre nivelul atins de cultura românească și despre faptul că România devine din ce în ce mai cunoscută peste hotare.

La Ermitaj (Leningrad), într-o ex-

poziție organizată sub titlul „De la Dürer la Picasso”, care a reunit mari artiști plastici europeni din sec. XV pînă în zilele noastre (Dürer, Bonnard, Delacroix, Manet, Guttuso, Picasso) a figurat și un desen al românului Jean Steriadi. România a fost deci prezentă între alte țări de cultură recunoscută și de mare tradiție artistică.

Expoziții omagiale fac cunoscute publicului străin mari personalități artistice românești. O astfel de expoziție închinată lui Ion Tuculescu a deschis „Zilele culturii românești” la Bruxelles (Belgia).

Mesagerii culturii noastre peste hotare au fost nu numai arta populară sau arta cultă dintre cele două războaie, ci și arta contemporană. Moscova și Leningrad, Budapesta și Paris au găzduit plastica noastră contemporană.

Bienala de la Veneția a prilejuit frumoase aprecieri din partea publicului și a juriului, și din pavilionul românesc au fost reținute zece desene de Octav Grigorescu, două pinze de Virgil Almazan și o sculptură de Ovidiu Maitec.

Mihu Vulcănescu a prezentat la Cortona (Italia), între altele teme. peisajul românesc, în Suedia a fost deschisă expoziția Simonei Vasiliu Chintilă, tot în Suedia a expus un grup de plasticieni — Marcel Chirnoagă, Iulius Șuteu, Eugen Popa, Petre Balogh.

Sînt numai cîteva din cele 222 de expoziții peste hotare ale artei plastice românești, manifestări care au creat publicului mondial opinie favorabilă despre cultura și arta noastră și, deci, despre țara noastră. Artă noastră impune bune aprecieri și contribuie, în acest fel, la procesul de afirmare al unui merit prestigiu internațional al României.

Brăduț Covaliu — Mihaj Viteazu la Alba Iulia (ulei pe pinză)

ÎMPADURIRI

Ne cheamă-n vis pădurile
Pe cai gonind, în tropot,
Să le-astupăm arsurile
Sub verde, reavăn clopot.

În galben lut, sădite,
Să doarmă rădăcinile,
Coroanele-implinite
Să sprijine luminile.

Să dăm frunzare cerbilor
Și vintului nuiele,
În adamantul ierbilor
Să stringem ploii de stele.

Ne cheamă-n vis pădurile
Sunind din cornul lunii,
Să vindecăm arsurile,
Să crească-nalți gorunii.

VLAICU BÎRNA

Limba noastră

NEOLOGISMELE

Sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea reprezintă pentru limba română o perioadă de o deosebită însemnătate. Acesta este momentul cînd limba română face saltul de la stadiul vechi la stadiul modern. Tînăra intelectualitate din Moldova și Muntenia, Școala ardeleană din Transilvania își intensifică eforturile de creare și dezvoltare a culturii naționale. Desigur că acest obiectiv nu se poate realiza fără perfecționarea limbii, instrument indispensabil dezvoltării unei culturi; mai ales că pentru Țările Românești limba era un mijloc principal în lupta pentru afirmarea națională. Contactul cu cultura occidentalului fiind bine stabilit, se simte necesitatea introducerii în limbă a unor termeni care să reprezinte marile realități tehnice, politice, artistice. Se știe că nu există limbă pentru care să nu fie absolut necesar împrumutul cuvintelor străine. Limba română a împrumutat cuvinte din toate limbile cu care a venit în contact: bulgară, rusă, polonă, maghiară, greacă, turcă, germană, italiană, franceză, engleză etc. Împrumuturile s-au făcut însă în epoci foarte diferite și în multe cazuri aceste cuvinte împrumutate s-au încadrat atât de bine în limbă încît ele au ajuns să-i aparțină. Acesta este motivul pentru care sînt considerate neologisme numai acele cuvinte străine care au intrat în limbă de la o dată relativ recentă, și anume de la sfîrșitul secolului XVIII.

S-a pus mereu întrebarea dacă neologismele sînt sau nu necesare. În afară de situații în care de dragul modei sau din snobism se foloseau cuvinte străine în locul celor românești care exprimă perfect realitatea în cauză, neologismele sînt absolut necesare.

Este în primul rînd vorba de necesitatea cuvintelor tehnice privitoare la o anumită specialitate (medicină, istorie, agricultură, construcții) care se modifică permanent în raport cu noile descoperiri ale tehnicii moderne. Cîteva exemple: cefalotorace (regiunea anterioară a corpului unor animale), cefalopode (moluște marine), pluviometru (instrument folosit pentru determinarea cantității de apă de ploaie căzută în interval).

Foarte utile sînt și neologismele care definesc nume de aparate, părți de mașini și chiar de produse industriale: alcoolmetru (aparat pentru determinarea concentrației alcoolice), eșapament (dispozitiv de evacuare a gazelor arse într-un motor cu explozie). Denumirile produselor industriale farmaceutice sînt în permanentă schimbare, cuvintele noi dispar odată cu produsele și în felul acesta majoritatea acestor neologisme nici nu rămîn în vocabularul limbii.

Avînd în vedere importanța cunoașterii neologismelor pentru o vorbire corectă, Editura științifică a editat în anul 1961 un dicționar de neologisme.

AURELIA MORARU

literatură populară

Archric și Anadan, Esopia, Sindipa, O mie și una de nopți, Etiopica, Imberie și Margarona, iată o parte din povestirile cunoscute sub denumirea de „cărți populare” care, din secolul al XVIII-lea, încep să circule, prin traduceri și re-traduceri mai ales din limba greacă, în țările Române. Intrate în folclorul românesc, ele au constituit adesea, pentru mulți dintre scriitorii noștri, adevărate izvoare de inspirație. Motive împrumutate din diverse cărți populare găsim la Anton Pann ca și la Eliade și Adulescu, la Costache Negruzzi ca și la Mihail Sadoveanu. Transmise din generație în generație într-o frumoasă oralitate, subiectele acestor cărți făceau întotdeauna elogiul înțelepciunii omului simplu, istețimii și atitudinii sale față de relațiile umane. Iată de momentele esențiale ale acestora: adevăr-minciună, dreptate-nedreptate. Eroii înlătură piedici de netrecut, distrugându-le doar prin istețimea lor deosebită, răul este pedepsit întotdeauna, iar binele iese învingător în finaluri de obicei moralizatoare. Cine nu cunoaște înțelepciunea neobișnuită și umorul biciuitor al legendarului fabulist Esop? Hidos la înfățișare, dar cu mintea ascuțită, sclavul filozof își bate joc, cu rafinament, de mărginirea și neștiința propriului

stăpîn. Povestea vieții lui Esop e o demonstrație convingătoare a superiorității geniului popular. **O mie și una de nopți** sau **Halima** cum i se mai spune, la fel de cunoscută ca și **Esopia**, e o colecție de povestiri cu nucleul în vechea literatură indiană, de unde a trecut apoi la arabi, ajungând în Europa prin intermediul grecilor. Povestile au o mare varietate de subiecte, sînt scrise curgător, fiecare constituind o pildă, un îndemn la fapte mărete și sentimente nobile. Este poate romanul cu cele mai multe traduceri și prelucrări.

În general toate cărțile populare sînt străbătute de concepția populară despre viață și moarte, totul privit cu umor și detașare. Anecdota, chiar dacă are un rol moralizator, nu plictisește, nu este obositoare, pentru că ceea ce domină în întregul ei e tonul ironic al personajelor. Deși artistic cărțile populare nu ating perfecțiunea, prin fabulație și-au asigurat locul între preferințele oricărui cititor, încitînd nenumărate generații prin curățenia și frumusețea lor de apă repede și limpede.

ION LAURIAN

VULPEA ȘI PĂDURARUL

O vulpe fugea de niște vînători care o urmăreau și, alergînd peste cîmpii, întîlni un pădurar pe care-l rugă să o ascundă undeva. Pădurarul îi arătă un ungher de colibă și-i zise să se vîre acolo. Apoi, sosind îndată și vînătorii, întrebare de vulpe; iar pădurarul le spune eu gura cum că n-a văzut nimic, iar cu mina le arătă locul unde era vulpea. Vînătorii însă nu înțeleseră semnul pădurarului și plecară de acolo. Atunci vulpea, vîzîndu-i depărtîndu-se, a ieșit afară, iar pădurarul îi zise:

— Poți să-mi mulțumești, căci nu te spusei vînătorilor.

Dar vulpea-i răspunse:

— Ți-ai fi mulțumit de ți-ar fi fost și semnul minii precum îți fu cuvîntul.

Învățătura: Așa sînt și unii oameni — cu cuvîntul zic una, iar cu fapta fac alta.

MĂGARUL

Un măgar era încărcat cu sare și mergea stăpînul său după dînsul; și trecînd măgarul printr-o apă, se împiedică și căzu în apă; iar sarea se topea și măgarul astfel se ușura și apoi se topi sarea de tot și mergea acuma măgarul mai ușor, și ieși afară. După cîteva zile, același măgar trecînd iarăși peste apa aceea, și fiind acuma încărcat cu bureți de mare, vru să facă ca și întîi și se făcu că se poticnește și iarăși cazu în apă, dar acum bureții se umplură de apă și bietul măgar, neputînd să se mai ridice se înecă acolo.

Învățătura: De multe ori se întîmplă vicelanului că vrînd să viclenească pe altul, se viclenește pe sine, și iarăși de multe ori așteptăm dobînd și ne vine pagubă.

CIINELE

Un ciine ținea o bucățică de carne în gură și trecea pe o punte, peste o apă, și vîzîndu-și nutra în apă socoti că e mai mare bucata de carne ce o vedea în apă și lășînd pe cea din gură sări în apă, dar pierdu și pe aceea ce o ținușe în gură și cit pe ce era să se înecă.

Învățătura: Așa sînt și oamenii cei lacomi căroră li se pare că tot al altuia e mai bun decit al lor, și așa, cu astfel de nerozii nu numai că pierd ce au în mîinile lor, dar de multe ori se întîmplă de-și rîpun chiar și viața.

LEUL ȘI BROASCA

Leul auzi orăcîitul unei broaște care țipa foarte tare și crezînd, după vîutetul mare ce-l făcea, că-i glasul vreunei alte dihănii mai mari decit broasca, se întoarse spre partea de unde venea glasul acela și căuțînd cu de-amînușelul o găsi, apoi o călcă cu piciorul de o turti.

Învățătura: Nu trebuie să ne speriem de ficel lucru ce auzim, pînă nu vedem cu ochii noștri de e adevărat.

CERAMICA
DE SISEȘTI

IAPA POPII

Știți că popa avea mare moșie la Ogoară, casă și sură. Mai de mult avea acolo slugă, slujnică și vite multe. Aceștia se ocupau de întreținerea lor pe toată iarna. Vara, după ce trecea Sfîntul Gheorghe, se mutau cu vitele la Tăul lui Folca, mai aproape de pășune. La Ogoară nu mai răminea nimenea.

Popa, din cînd în cînd, în vară, mai urca dealul călare pe iapa Fani pînă la dealul Ogorii, pentru a vedea dacă nu pășunează cineva cu vitele acolo, mai cu seamă cei din Răsurani, că ai noștri se păzeau ca de foc, fiindcă făcea popa blastăm în biserică pe oricine intra acolo.

Așa, într-o dimineață de mai frumoasă, numai începuseră în pădurea Clizii și în cîmpul lui Lazăr păsărele să ciripească: mare era serbarea în crîng. Dar nici prin iarba deasă, verde ca mătasa, cu floricele colorate cu cîte culori sînt sub soare, nu era mai pe jos: cîntau greieri, pitpalaci și ciocirliile răspunzînd tovarășilor cari se aflau în văzduhul cerului. Soarele încă nu se ivise în virful dealului, era mai mult murgit decit în ziuă. Atunci popa călare pleacă pe deal în sus pe la Danilești, pe aici pe unde sîntem, și a mers pînă la căsuța de la Ogoară. Urcînd dealul, soarele se ridicase sus și ardea pe popa în spate, așa că atunci cînd a ajuns la Ogoară au fost și el și iapa tot numai apă. Ajuns, s-a dat jos și s-a așezat pe prispa casei la soare, cu spatele, fără haină, și a stat pînă s-a uscat cămașa la soarele cald, iar Fani a păscut, iarba verde din băătăura dinaintea căsuței nefiind bățătorită de nimeni.

După ce-a privit în lung și-n lat peste lanul de fin, popa s-a dus la izvor de-a beut apă rece, limpede cum e cristalul, a mîncat carne de miel friptă și, după ce-a mai beut încă o dată, apoi a plecat cu Fani de caprăst pînă la pădurea din mijlocul moșiei. Ajuns aci s-a culcat la umbra nukului, troznînd finul crud. “Tu, Fani, paște iarba pe aci, eu mă culc să dorm un pic”.

S-a pus cu fața în sus, cu mîinile perină sub cap, uitîndu-se către doi granguri colorați cari stăteau lingă cuibul atîrnat pe o creangă. A adormit. Cînd s-a trezit, iapa era departe în fin. Soarele la jumătate de cer. S-a frecat la ochi, s-a sculat, s-a mai uitat o dată în lung și în lat să vadă dacă nu cumva sînt vite pe moșie și apoi a zis: „Să mergem Fani, că m-am odihnit destul, iar tu vadă că ai făcut destulă pagubă.” A luat iapa de caprăst și a plecat pe coastă în jos. „Acum nu mă urc călare, că pe drum în jos nu mă pot duce pe tine Fani, că pic”.

A plecat popa urmat de iapă cam la vreo cincisute de metri, pînă cînd a trecut pe lingă o holdă cu ovăz verde. Iapa a făcut o mișcare nesimțită de popă, a scos capul din caprăst și a rămas pascănd cu poftă ovăzul verde, iar popa și-a continuat drumul cu caprăstul după el pînă acasă. Cu toate că drumul era destul de lung, circa 5 km, popa n-a observat nimic. Cînd a ajuns acasă a strigat pe Gania să vie să bage iapa în grajd și lășînd de caprăst s-a băgat în casă gîfîind. Caută Gania în sus, caută în jos, iapa nu-l. După ce a căutat pînă s-a îmbătat de cap, s-a băgat și-a întrebat pe părintele unde îi Fani. Popa a răspuns că-i aci, lingă casă. Cînd s-a dus servitorul la locul spus de popa, a găsit caprăstul, dar iapa nu.

Tirziu de seară a adus Holoapa iapa, foarte necăjită că i-a distrus ovăzul aproape tot.

Cînd a intrat la popa și i-a spus că i-a mîncat Fani ovăzul, îndată a chemat pe Gania și i-a dojenit că de ce nu a avut grijă de iapă și că el trebuie să plătească ovăzul cu simbria lui. În aceste vorbe a intrat pe ușă Pavăluț Codrăneștilor, care a spus că popa a trecut pe lingă ei numai cu caprăstul după el și iapa nu era nicăieri. De-abia atunci s-a aflat adevărul și a scăpat bietul Ganie de păruială.

Culeasă de ION NICODIN din satul
Brusturi, comuna Hălmașu

CRIVĂȚUL ȘI PETECUL DE COJOC

Intr-o iarnă, crivățul se furlandisea și umflîndu-se în pene, zicea:

— Vu, vu, vu! Păziți-vă, că vă ingheț.

Un petec de cojoc aruncat pe un gunoi, ridicînd capul, întrebă:

— Ce zici?! Ce zici?!

— Taci din gură acolo, cine vorbește cu tine! — îi răspunse crivățul și-și căută de treabă.

PERECHEA NIMERITĂ

Doi săteni, întîlnindu-se, după ce se întrebăra de ale sănătății, zise unul către celălalt:

— Știi că o să avem o nuntă în satul nostru?

— Așa, să trăiești! Și cine se însoară?

— Iaca, se-nsoară Nevoite, la pe Minie și-i cunună Urgia lui Dumnezeu.

MOȘ APEȘ

— Și cu norocire! Trai bun și viață lungă.

Cu aceste vorbe întîmpină pe moș Apeș un prieten vechi al său.

— Să dea Dumnezeu la toată lumea și mie păcătoșului, răspunse moșul.

— Mi-a părut bine, cînd am auzit că iar te-ai însurat Moș Apeș. Știi cit de rău este să fie cineva singur în casă, îl mai zise prietenul.

— Am fost nevoit moșul tatei, să mai iau încă o dată jugul, răspunse moș Apeș. Femeia este trebuincioasă la casa omului.

— De, asta este așa. Da' de una nu mă dumiresc. Dumneata, trecut prin ciur și prin dirmon, lovit cu capul de pragul de sus și de cel de jos și la vîrstă dumitale, cum de te-ai lăsat să te muște șarpele de inimă și să faci greșeala de-a lua de muieră o fată mare?

— Ce era să fac, moșule, dacă n-am găsit alta mai mică.

Colecția de „Snoave“ —
P. ISPIRESCU

ROMÂNIA PE MERIDIANELE LUMII

În ansamblul acțiunilor întreprinse pe plan mondial în vederea accentuării destinderii, încrederii și colaborării multilaterale între popoare, pentru asigurarea păcii, țara noastră, atașată idealurilor nobile de relații prietenești între popoare, și-a adus și în acest an contribuția sa. Inițiativele și acțiunile întreprinse în acest sens de diplomația noastră se încadrează în eforturile constante ale României vizând promovarea înțelegerii și colaborării internaționale, pentru menținerea păcii și securității în lume, pentru progres social, pentru apărarea normelor relațiilor dintre state unanim recunoscute și înscrise în Carta O.N.U. Necesitatea respectării acestor principii, menite să asigure drepturile și obligațiile fundamentale ale statelor, câștigă tot mai mult teren. Ideea că pacea și securitatea în lume nu pot fi asigurate fără respectarea personalității fiecărui popor, a dreptului său de a-și hotărî singur soarta și de a dispune liber de bogățiile și resursele sale naturale, se impune tot mai mult.

Într-o deplină concordanță și unitate dialectică cu rezultatele construcției economice și sociale interne, politica externă a României socialiste a obținut, și în anul care s-a scurs, o binemeritată apreciere a opiniei publice mondiale. Este evidentă dezvoltarea fără precedent a relațiilor internaționale ale țării noastre. Larga și continuă dezvoltare a acestor relații vădește justetea politicii externe promovate de partid și guvern, dorința poporului român de a menține cu toate țările socialiste relații de prietenie, de colaborare, de bună înțelegere și în același timp relații de cooperare cu toate statele lumii, fără deosebire de orientarea socială, pe baza principiilor care capătă o tot mai largă adăziune pe arena politică mondială, egalității în drepturi și respectului suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Dezvoltarea relațiilor bilaterale de colaborare cu tot mai multe state reflectă consecvența politicii noastre externe constructive de destindere, încredere și prietenie între toate popoarele lumii, de salvagardare a păcii și securității, de rezolvare a litigiilor pe calea tratativilor, dându-se dovadă de înțelegere, respect și răbdare.

Vizitele făcute de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, în Italia, Finlanda, Suedia, Iran, precum și cele ale tovarășului Corneliu Mănescu, ministrul de externe, în țările Americii Latine, în Italia, Turcia, Iran, Maroc, Tunisia și E. D. Germană au constituit un bun prilej de strângere a relațiilor cu țările respective, de găsire a unor domenii variate de colaborare multilaterală, de acțiuni comune pentru accentuarea destinderii internaționale.

O trăsătură caracteristică a relațiilor internaționale ale țării noastre o constituie dezvoltarea lor continuă. În cadrul relațiilor bilaterale cu tot mai multe state, România militează pentru stabilirea unor raporturi ample care să înglobeze aspectele politico-diplomatice, economico-comerciale și științifico-culturale; ea duce o politică constructivă, care urmărește să atragă și să mobilizeze forțele interesate în cauza destinderii, colaborării și întăririi păcii în lume. În 1968, țara noastră a stabilit relații diplomatice cu încă 13 țări. Astfel, în prezent, România întreține relații diplomatice cu 90 de țări de pe toate meridianele lumii. Este demn de remarcat faptul că niciodată, de-a lungul istoriei sale, țara noastră nu a fost atât de activă în relațiile internaționale, nu a avut legături atât de largi cu popoarele lumii.

O dovadă a prestigiului câștigat o constituie faptul că la ora actuală, țara noastră este membră a peste 38 organizații internaționale guvernamentale și a peste 300 de organizații neguvernamentale.

Comerțul exterior, relațiile științifi-

ce, tehnice și culturale s-au dezvoltat mult în ultimii ani. În prezent, întreținem relații comerciale cu peste 100 de țări. Volumul exporturilor pe primul semestru al anului 1968 a fost cu 7 la sută mai mare față de cel al semestrului I-1967. Demn de remarcat este și faptul că, în structura comerțului exterior, ponderea este deținută din ce în ce mai mult de produsele industriei noastre constructoare de mașini. Și în acest an, în numeroase țări din Europa, America Latină, Asia și Africa au fost exportate mașini-unelte, tractoare „U-650” și „U-651”, autocamioane, instalații de foraj. Pentru prima dată, în acest an au fost livrate Marii Britanii mașini universale de frezat „FU-1”. În acest an, exportul de produse ale industriei ușoare a sporit cu 64 la sută față de 1967.

De o largă dezvoltare se bucură și relațiile științifico-culturale ale țării noastre. Vizitele unor oameni de știință și cultură, schimburi de publicații, participarea la numeroase manifestări artistice internaționale vin în sprijinul unor mai bune cunoașteri și înțelegeri între popoare. Ansamblurile artistice „Ciocirlia” și cel al U.G.S.R., ca și alte formații artistice românești au purtat peste granițele țării nobilul mesaj al artei populare românești. Frumusețea artei populare românești, strălucirea și pitorescul costumelor naționale, valoarea artistică a dansurilor și interpretărilor muzicale, precum și unitatea stilistică și bunul gust al programelor au cercuit publicul. „Balelele folclorice românești” este unul din cele mai emoționante și colorate ansambluri de dansuri populare din lume („Denver Post” — S.U.A.), „Ansamblul „Ciocirlia” din București constituie un grup folcloric de înaltă clasă, cu dansatori ieșiți din comun, cu un deosebit gust artistic” („New York Times”). „Prin sinceritatea, farmecul, veselia și strălucirea pe care au avut-o în scenă, artiștii români (ansamblul U.G.S.R.), scrie ziarul „El Moudjahid”, au captivat orașele algeriene”. Acestea sînt doar cîteva spicuri din aprecierile elogioase adresate de presa internațională unor ansambluri românești.

Cu un bilanț bogat în realizări, România socialistă încheie încă un an de muncă neobosită pentru afirmarea ei pe toate meridianele globului.

I. DRĂGUȘANU

Expoziția Cărții române la
Varșovia

DOCUMENTAR

Liechtenstein

Pe malul stîng al Rinului, la granița dintre Austria și Elveția, se află cel mai mic stat din Europa Centrală — Liechtenstein-ul. Are o suprafață de numai 157 kilometri pătrați, și o populație de 18 500 de locuitori, care vorbesc limba germană. Capitala țării este orașul Vaduz. Aici, în castelul regal, se află una dintre cele mai bogate colecții de tablouri din lume, printre care și capodopere ale renumiților pictori Rembrandt, Rubens, Van Dyck, Botticelli.

Liechtenstein-ul s-a constituit ca principat în anul 1719. După ce timp de peste o jumătate de veac a fost dependent de Imperiul Austro-Ugar, în anul 1918 acest principat s-a apropiat de Elveția, încheind în 1923 o uniune vamală cu aceasta.

Liechtenstein-ul este o monarhie constituțională, șeful actual al statului fiind prințul Franz Josef II. Puterea legislativă este exercitată de un parlament ales pe timp de patru ani. Interesele de stat ale principatului în străinătate sînt reprezentate de Elveția.

Aproximativ 50 la sută din populația activă este ocupată în industrie și în diferite meșteșuguri care produc: aparate și utilaje de mecanică fină, aparate optice, textile și chimicale. În agricultură, predomină creșterea animalelor pentru carne și lapte. Industria asigură 70 la sută din veniturile bugetului, care se ridică la suma de 4,5 milioane de dolari. Alte surse de venituri le constituie turismul și emisiunile de mărci postale. Liechtenstein-ul este un paradis pentru capitalul internațional deoarece din 1927, străinii au căpătat dreptul de a-și înființa aici, în mod legal, diferite firme, în schimbul plății unor taxe și impozite extrem de mici. Aceasta are drept urmare faptul că în ultimii 20 de ani, peste 10 000 de străini — și-au investit averea, sau o parte din ea în asociații cu sediul la Liechtenstein.

L. SIMION

Cronica evenimentelor internaționale

„Venus-5” pe orbită

Inceputul anului 1969 este marcat de un important eveniment cosmonautic: trimiterea spre Venus a stației automate interplanetare „Venus-5”. Lansarea a avut loc în Uniunea Sovietică la data de 5 ianuarie a.c., ora 9 și 28 de minute (ora Moscovei) Stația, în greutate de 1 130 kg., va parcurge drumul de la Pământ la Venus în aproximativ 4 luni și jumătate, urmînd ca pe la mijlocul lunii mai a.c. să coboare lin pe planeta Venus.

Prin această experiență științifică se urmărește să se adune noi date despre natura misterioasei planete Venus, ale cărei taine au fost elucidate, în bună măsură, cu ajutorul stației automate interplanetare „Venus-4”, care a coborît lin pe această planetă la 18 octombrie 1967.

Evenimentele din Vietnam

Problema vietnameză continuă să stea în centrul atenției opiniei publice mondiale. Oamenii iubitori de pace de pe toate meridianele și paralele globului cer și doresc să se pună capăt, cît mai grabnic, războiului nedrept dus în această parte a lumii de către forțele armate ale Statelor Unite ale Americii, și să se dea poporului vietnamez posibilitatea de a-și rezolva singur problemele interne.

O rază de speranță în găsirea unei soluții politice există. Obligați de victoriile raportate pe cîmpurile de bătălie din Vietnamul de Sud de către forțele patriotice și de cererile tot mai insistente ale opiniei publice mondiale, conducătorii de la Washington caută acum să ajungă la o înțelegere cu R.D. Vietnam și cu Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de Sud. În această direcție, reprezentanții guvernului american au avut recent noi consultări cu reprezentanții ai administrației de la Saigon în vederea „coordonării pozițiilor lor în problemele procedurale” legate de pregătirea înființării în patru de la Paris. Și, așa cum arată agenția americană de presă U.P.I., în cercurile diplomatice se exprimă optimismul privind posibilitatea ca în cursul acestui săptămîni să se ajungă la un acord în problemele de procedură.

Dacă prevederile se vor adevăra, convorbirile evadiparitate de la Paris vor putea începe în zilele următoare. Aceasta va însemna, fără îndoială, un nou pas spre găsirea unei soluții politice a problemei vietnameze.

Orientul Apropiat

Situația explosivă creată în această parte a lumii la finele anului trecut ca urmare a atacului unor avioane israeliene înarmate asupra aeroportului internațional din Beirut (Liban) s-a mai calmat. Există totuși numeroase premise de natură să ducă o stare de neliniște. Încordarea existentă între țările arabe și Israel, care durează de mai multă vreme, se cere a fi cit mai urgent lichidată. În acest scop se fac diferite încercări pentru a se aduce părțile interesate la masa tratativilor. În situația actuală — cînd fiecare din părți se menține pe vechile poziții nu se întrevăd însă prea mulți sorți de izbîndă în această direcție. Pentru reglementarea situației din Orientul Apropiat s-a inițiat în ultima vreme și o întîlnire a reprezentanților celor patru mari puteri U.R.S.S., S.U.A., Franța și Anglia, — iar regele Hussein al Iordaniei a propus o reuniune arabă la nivel înalt. Ambele inițiative au însă și adepți și adversari. S-ar putea, totuși, ca, întîlnirile proiectate să aibă loc. Oricum, așa cum ne cite ambasadorul Gunnar Jarring, trimisul special al secretarului general al O.N.U., U Thant, se mai află încă în Orientul Apropiat, există șanse ca problemele litigioase dintre părțile aflate în conflict să fie soluționate pe calea tratativilor.

În legătură cu atacul forțelor aeriene israeliene asupra aeroportului internațional din Beirut, trebuie arătat că acest atac a fost reprob de opinia publică mondială, iar Consiliul de Securitate a condamnat în unanimitate acest act de agresiune. „Însăși ideea represaliilor este inacceptabilă” a declarat, în cadrul unei ședințe a Consiliului de Securitate, reprezentantul Franței, Claude Chyvet, iar reprezentantul Marii Britanii a declarat, la rîndul său, că raidul israelian reprezintă „un act grav și constituie un impediment în reglementarea pașnică a conflictului din Orientul Apropiat”.

S. LAZAR

SPECIALIST ÎN PASTRAMĂ

În timp ce vizitam cooperativa agricolă din Fundulea, mi s-a făcut o foame groaznică. Și cum eu am ulcer și nu pot răbda un timp mai îndelungat, am întrebat pe cineva dacă nu știe unde aș putea găsi ceva de mâncare.

- Doriți o pastramă de oaie? m-a imbiat interlocutorul meu.
- Desigur, dar bine rumenită...
- Chiar foarte bine? Avem aici la C.A.P. un specialist: pe Vasile Drăgan.
- Aș minca o bucățică de pastramă.
- Dar de ce numai o bucățică? Drăgan vă poate da 267 de oi sub formă de pastramă pregătită... ca la carte.
- E mandatar?
- Nu, îngrijitor de oi.
- Văzîndu-mi mirarea, mi-a explicat cum a devenit Vasile Drăgan, din îngrijitor, specialist în pastramă de oaie.
- Într-o zi, în timp ce strîngea cu furca niște furaje împrăștiate în fața saivanului, și-a adus aminte

de o discuție cam neplăcută ce o avusese în urmă cu câteva zile. Și ce face omul la nervi? Își aprinde o țigară. Așa a făcut și Drăgan. După ce a tras puternic fumul în piept, parcă l-a mai trecut supărarea și s-a apucat iarăși de muncă.

După ce a terminat de strîns furajele îi rămăsese numai un chiștoc

între buze. Neavînd scrumieră la îndemînă, l-a aruncat unde a nimerit. Și mai ceva ca un țintaș veritabil a nimerit drept în furajele abia adunate. Mulțumit, ca omul care și-a terminat treaba, i-a venit poftă să mai schimbe și el câteva vorbe. Dar cu cine? Singurele ființe aflate lîngă el erau oile. Însă Drăgan nu le cunoștea graiul, așa că și-a căutat alți parteneri de discuție.

S-a dus la grajdul din spatele saivanului și, cu îngrijitorii care se aflau acolo, a început o șuetă inflăcărată. Le-a spus Drăgan ceva, oamenii nu l-au crezut și, ca să-l convingă, s-a jurat cu foc.

Tocmai atunci cineva a strigat: „Foc” Cînd s-au uitat spre saivan, acesta era cuprins de flăcări. Mai întîi s-a crezut că de la jurămintele lui Drăgan a izbucnit incendiul. Apoi s-au dumirît că toată pricina fusese mucusul de țigară.

Bilanțul micului chiștoc: 267 de oi „fripse” și un saivan făcut scrum. Degeaba a încercat Vasile Drăgan să le explice oamenilor că de fapt el are grijă de avutul obștesc. Ba chiar s-a jurat de mama focului. Că acum avea de unde.

Nu degeaba se spune acum despre Drăgan, zis Lale, că... a făcut-o de oaie.

RECREAȚII DUMINICALE

Lui Vasile Nuțu de la C.A.P. Măgurele îi plăcea să se recreeze mai ales duminică. Și pentru ca să-i piară amețelile făcea tot felul de escapade. Într-o duminică, pașii l-au purtat spre sediul cooperativei. Pentru orice eventualitate și-a luat sub braț o servietă. Paznicul l-a zărit că merge întins spre atelierul mecanic, dar nu și-a închipuit și modul în care o să se recreeze. A zîmbit doar și a mormăit încet, ca pentru sine: „Om zelos Vasiliică ăsta”. La întoarcere, așa din curiozitate, (stupidă curiozitate!) l-a întrebat pe plimbăreț prin ce miracol i s-a plînceat servieta de a luat forma asta rotundă, de lubenită. N-a primit nici un răspuns. Iar l-a întrebat. Iar n-a primit nici un răspuns. De ce i-o fi pierit piuitul lui Nuțu? Neprimind nici o explicație, i-a deschis servieta, așa din curiozitate. Și ce să vezi? Înăuntrul în loc de cărți sau vreun joc recreativ... două magnetouri înfășurate într-o pereche de pantaloni.

Prins cu mița-n servietă, Vasile Nuțu a devenit mai vorbăreț, străduindu-se să demonstreze că, în ciuda faptului că începuse să plouă, luase cele două obiecte pentru... a repara motopompele din grădina Duminică. La orele 16.30, pe ploaie. Fără aprobarea conducerii C.A.P.-ului. Doar așa, ca să se recreeze.

DREPT LA TINTĂ

In câteva comune din județul ILFOV

Infierbîntatul se răcorește

La o serbare din comuna Bălcescu, pe cînd petrecerea era în toi, Carol Cireașă s-a ridicat de la o masă, a tras jos o rogozină și a făcut-o bucăți-bucățele

- Așa face mereu? a întrebat cineva alarmat

- Are damb'lăua lui. Cînd bea un pîhărel în plus i se urcă la cap și o ia razna

Cum era și firesc, gestionarul l-a muștrăat pe Cireașă. Desigur, în asemenea împrejurări trebuie să fii cu capul pe umeri. Și ca să faci dovadă că este, Cireașă l-a loricit cu capul pe gestionar.

Au intervenit niște cetățeni. De astă dată după ce arătase ce-i poate capul Cireașă și-a pus în funcțiune pumnul. I-au venit și întăriri în persoana lui Nicolae Negoiescu. Cu forțe unite au răsturnat qrătarul, acoperînd cîmpul de bătaie cu fleici și mititei

udate din belșug cu vinul scurs, din stacanele sparte.

Ulterior, inarmați cu tacîmurile ascuțite și tăioase aflate pe mese, au reușit să-i pună pe fugă pe toți participanții, și după cum avea damb'lăua Cireașă, să strice serbarea.

Pînă la urmă însă, infierbîntaților scandalagi li s-au pus la îndemînă toate condițiile pentru a se răcori.

LOGODNĂ CU CÎNTEC

Ioana Glod din Vlașinu și Petre Soare din Frătești, s-au logodit. Și a fost o logodnă ca-n basme. Părinții lui Soare au adus băutură ca să ciocnească mesenji în cîntecul tinerilor, au adus lăutari ca să le cînte și să se veselească. Dar și părinții Ioanei s-au arătat darnici: lui Petrică i-au dăruit o cămașă, iar invitaților cite un ștergar, precum e obiceiul.

O noapte întreagă a ținut petrecerea, însă logodna a durat mai mult, adică vreo cinci luni. A fost o iubire fulger dar cu multe trăsnete. Într-o bună zi (de fapt n-a fost ea prea bună) Petrică n-a mai știut pe unde „să-și scoată cămașa” primită în dar. A trimis-o pe Ioana înapoi la părinții ei, însă nu ca să le ceară modul de întrebuințare a cămășii, ci ca să-i anunțe că nunta nu va mai avea loc.

Totuși a ieșit o „nuntă”, cum ziceam, ca-n basme. Pentru că într-adevăr s-au făcut de basm, căci au început tocmeala pentru recuperarea daunelor prilejuite de logodnă.

- Să-mi dai înapoi cămașa și cele 12 ștergare, a pretins Ioana.

- Care ștergare? s-a revoltat Petre.

- Care le-am dat la logodnă.

- Mie nu mi-ai dat nici unul.

- Nu ție, rudelor tale.

- N-ai decît să le ceri lor. Și în fond, știu cum e vorba aia din copiii: „Mortu' de la groapă nu se mai întoarce”.

- Aha! Vrei să ies în pierdere?

- Las' că și eu am cheltuit destul.

Și Petre a cerut 200 de lei pe care i-a dat pentru transport pînă la Vlașinu, cînd a venit cu rudele la logodnă, 400 de lei pentru băuturile pe care le-a adus și încă 500 de lei...

- Astîia pentru ce mai sînt?

- Pentru lăutari. Sau vrei să spui că tu nu ai auzit muzica?

- Am auzit-o, dar foarte puțin, că mai mult am stat pe la bucătărie. Și eu, și mama, și tușa Maria. Însă tu cu ai tăi ați stat la masă, ați băut și ați ascultat mai multă muzică.

Nu știu cit or fi cîntat lăutarii, dar adevărata „muzică” au făcut-o Ioana și cu Petre. Despre tocmeala lor negustorească s-a dus vestea peste trei sate. Un om hitru a găsit o explicație: „Petre n-a mai știut pe unde „să-și scoată cămașa”, cele 12 ștergare au vrut să însemne că s-a șters pe bot de mireasă, transportul trebuia plătit dus și-ntors, băutura e semn precis că... s-a vărsat și toată povestea s-a aflat pentru că lăutarii i-au cîntat”.

Materiale redactate
de
D. MINCU

Răspunsuri neîntinabrate

Vă mulțumim tovarășe I. Berca pentru cuvintele calde adresate revistei noastre. În ceea ce privește „Plugușorul”, așa cum recunoașteți, are un caracter local. Deci, cu un asemenea „Plugușor” puteți ura numai pe scena câminului cultural din Vladimir (Gor).

De la Petre Anghel din Patru Frați (Ilfov) și de la Haralambie Lupu din Vorona (Botoșani) am primit cite o caricatură. Ideile lor sînt bune dar nu și realizarea. Dat fiind că ideile nu se pot publica...

O scrisoare din Brașov ne aduce cîteva versuri dintre care mai inspirate ni se par cele intitulate „Cei șapte”. Iată-le:

Cel dintîi coordonează,
cel secund colaborează,
subalternul studiază,
următorul copiază,
iar al cincilea notează.
Cel de-al șaselea bruiază
și al șaptelea... lucrează.

N. R. Apollo Bolohan semnează.

Maria Cîrjaha: Ne sesizați fapte deosebit de grave ce se petrec la C.A.P. Vîlsănești (Argeș). Cităm: „Brigadierii de cîmp fac afaceri în stil mare, vind fin, fructe (aparținînd cooperativei)... Porumbul se fură direct de pe cîmp... Avansurile se plătesc cu intîrziere...” Oare Uniunea județeană a C.A.P. nu a cunoscut această situație? În orice caz așteptăm ca Uniunea județeană să cerceteze cum stau lucrurile și să ne informeze în legătură cu măsurile luate.

P. Strat Delatutova: Pe bună dreptate vă arătați revoltat față de comportarea lipsită de respect a tînărului Pruteanu din comuna Chetreni. Aflat în autobuz, nu numai că n-a cedat locul unei bătrîne, dar i-a adresat și cîteva cuvinte „tari”. Vă rugăm să ne scrieți ce vîrstă are Pruteanu. Nu uitați ca din cifra înscrisă pe Buletin să scădeți 7 ani... de acasă. Că nu-i are.

Al. Bălănescu — Lăschia-Maramureș: Poezia „Microautobiografie” nu e sinceră. Ați „ascuns” tocmai ce era mai important — umorul. Trebuia să v-o spunem, pentru că ne îndemnați chiar dv. într-una din cugetările trimise: „Adevăru-i adevăr, fără să-l mai tragi de păr”.

AC.